

AVELSFUNKTIONÄRERNAS RAPPORT 2013

En rasspecifik avelsstrategi (RAS) är en handlingsplan för aveln inom en specifik ras där SKK:s Avelspolicy anger målen, strategin och beskriver vägen dit. Den sjösattes 2010 i SGSK och ska utvärderas och revideras 2015. (Finns att läsa i sin helhet på SGSK hemsida). Inför revisionen görs en årlig utvärdering av arbetet som bla ska ligga till grund för eventuella förändringar av dokumentet. Det är viktigt att Du som medlem framför dina åsikter kring RAS till styrelsen eller avelsrådet så vi kan fortsätta att utveckla vår gordonsetter på bästa sätt.

AVELSBAS

Gordonsettern är en relativt liten ras i Sverige och för att den på sikt ska överleva finns i RAS följande strategi och mål:

Strategi

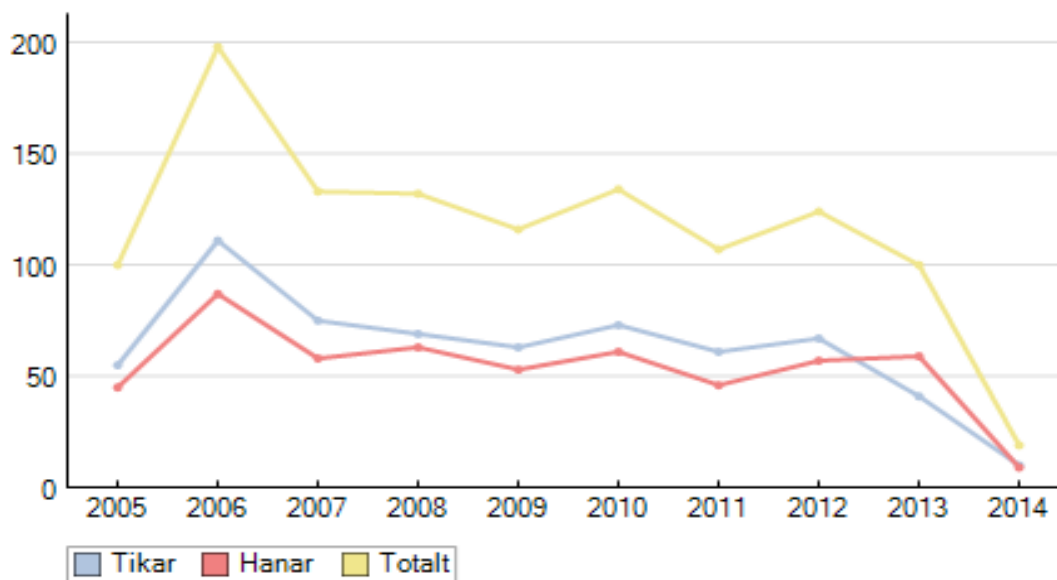
Stimulera nyttjandet av fler hanhundar, såväl svenska som utländska. Begränsa matadoraveln (högst 35 avkommor per hanhund) Inte para mer närbesläktade individer än kusiner (inavelsökning 6,25 %). Beräkna inavelsökning för tänkta kombinationer och publicera detta på valplistan.

Mål

Bibehålla den effektiva populationen över det kritiska antalet på 50 djur. Bibehålla inavelsökningen mot det rekommenderade värdet 2,5 % baserat på fem generationer.

Antal registrerade GS (SKKs avelsdata)

Antal reg/år	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Tikar (varav importer)	75 (9)	69 (3)	63 (3)	73 (6)	61 (4)	67 (1)	41 (4)
Hanar (varav importer)	58 (4)	63 (2)	53 (1)	61 (2)	46 (8)	57 (3)	59 (5)
Totalt	133 (13)	132 (5)	116 (4)	134 (8)	107 (12)	124 (4)	100 (9)

Hanhundar använda i aveln 2013

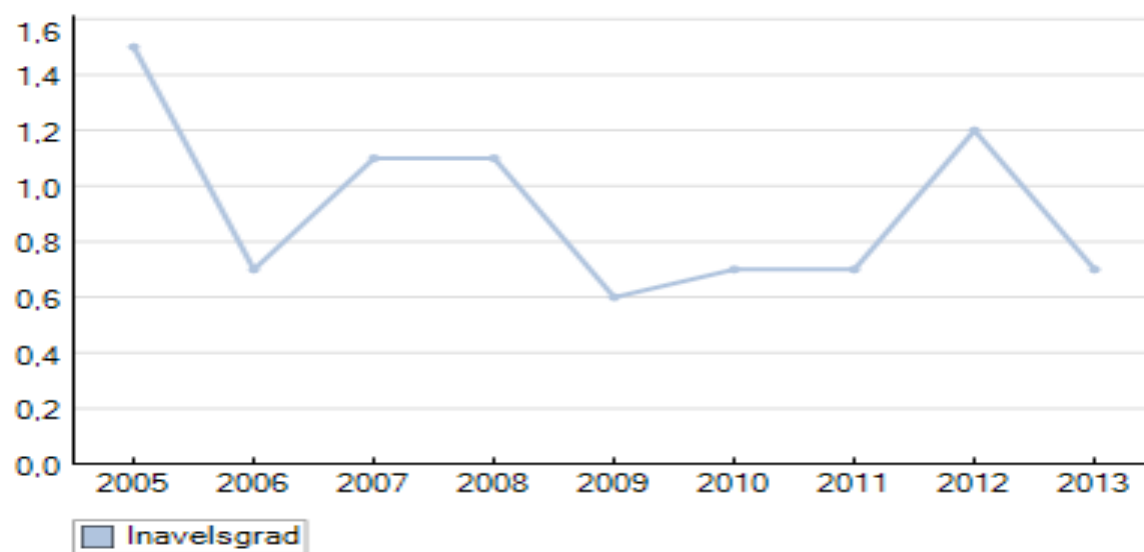
Antal kullar: 15 Totalt valpar: 109 Kullsnitt: 7,3

Reqnr	Namn	OBS!	Hundens andel av rasen					Totalt Antal kullar	Totalt Antal valpar
			% Antal kullar	% Antal valpar	2013 Antal kullar	2013 Antal valpar	2013 Kull-snitt		
N09180/04	Langsundets Faun		6,7	9,2	1	10	10,0	4	34
RKF2491421	Yukki Hill Mesmerizer For Silent No		6,7	9,2	1	10	10,0	1	10
S27063/2007	Nymarken's Knockando		6,7	8,3	1	9	9,0	1	9
S40990/2007	Gräsjövalens Natcho		6,7	8,3	1	9	9,0	2	15
SE59866/2011	Åens II Yes		6,7	8,3	1	9	9,0	1	9
LOF36877/6632	Basile Du Clos De La Capitainerie		6,7	7,3	1	8	8,0	1	8
N034088/09	Solheimfjellets Brando		6,7	7,3	1	8	8,0	1	8
N13160/05	Hurra Fjellet's Troy		6,7	6,4	1	7	7,0	2	13
S22462/2009	Åshöjdens Uzzi		6,7	6,4	1	7	7,0	1	7
AKCSR66838901	Belvedere Spellbound's Numero Uno		6,7	6,4	1	7	7,0	1	7
SE46880/2010	Hagelsprutans Stöddiga Sture		6,7	5,5	1	6	6,0	1	6
SE40826/2012	Svartekällans Tyson	STOP	6,7	5,5	1	6	6,0	1	6
N047186/09	Itza's Gangster		6,7	4,6	1	5	5,0	3	17
S39477/2004	Tulsejckans Tex		6,7	3,7	1	4	4,0	1	4
SE62302/2010	Endalshöjdens Bono		6,7	3,7	1	4	4,0	1	4

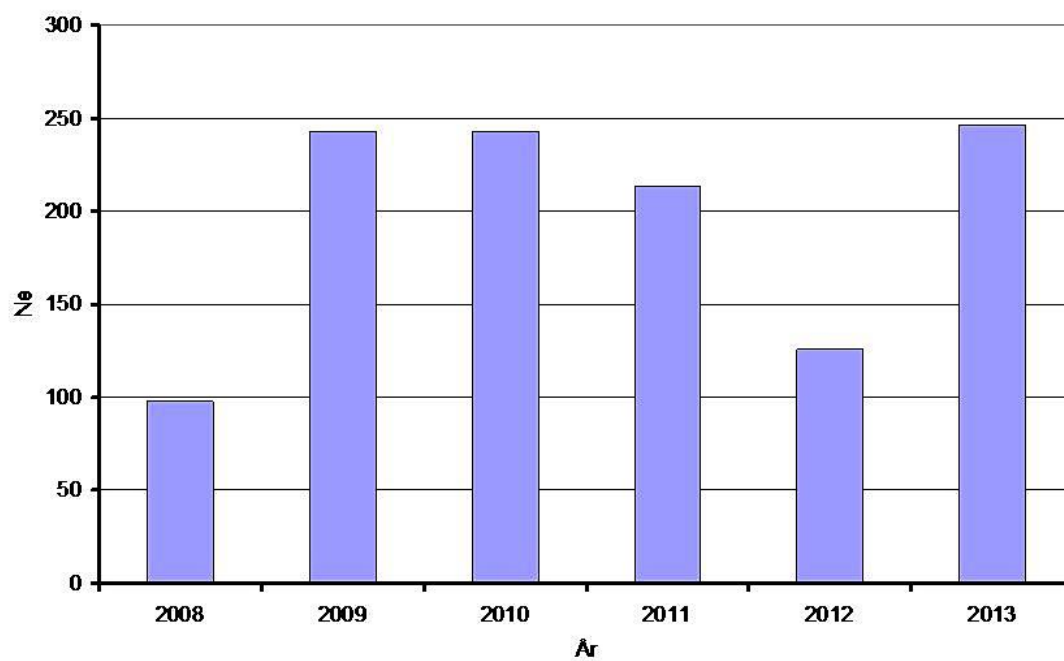
COI för svenskfödda gordonsettrar 2005 - 2013

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Inavelsgrad	1,5 %	0,7 %	1,1 %	1,1 %	0,6 %	0,7 %	0,7 %	1,2 %	0,7 %

Rasens genomsnittliga inavelsgrad. Beräknad över 5 generationer.

Effektiv population(N_e) för svenskfödda Gordonsettrar 2008-2013

AF:s kommentarer

Antal registrerade GS 2013 är 109 hundar vilket är jämförbart med de tre föregående åren.

Den effektiva populationen är för 2013 beräknad till 126 djur. Denna siffra har tyvärr sjunkit från föregående år, vilket inte alls är tillfredställande.

Inavelsökningen (COI) för 2013 var 0,70 % baserat på fem generationer vilket är under det optimala riktvärdet 2,5%.

Kullstorleken anses kopplad till inavelsgraden på så sätt att kullstorleken generellt minskar i takt med ökningen av inavelsgraden.

Strategierna följs till stor del och därmed uppnår vi delvis de ställda målen vilket är mycket positivt. Men som tidigare påtalats kan vi inte luta oss tillbaka och vara nöjda med att vi delvis uppnått målen redan nu utan arbetet måste hela tiden fortgå enligt strategin för att resultaten ska bibehållas och förbättras. Med den lilla avelsbas vi jobbar med inom rasen räcker det med en dåligt planerad parning för att resultatet ska se helt annorlunda ut. AF vill ge en eloge till alla uppfödare och hanhundsägare som gjort ett bra jobb under 2013 och uppmanar er att fortsätta att tänka på RAS när ni planerar era kullar!

HÄLSOSTATUS

Ledsjukdomar

Höftledsdysplasi (HD) och armbågsledsdysplasi (ED) är polygent nedärvda utvecklingsrubbingar som finns beskriva i RAS. När det gäller HD följs sedan länge SKK:s hälsoprogram och grundregler. Frekvensen ED bland svenska gordonsettrar verkar inte vara något problem, men ligger hos amerikanska gordonsettrar på ca 10%.

Strategi

Verka för att flertalet ägare HD-röntgar sin hund.

Undvika parningar mellan individer vilka bägge har helsyskon med HD.

Uppmana fler att ED-röntga i samband med HD-röntgen.

Mål

Minst 50 % av registrerade hundar skall HD röntgas.

Bibehålla HD frekvensen på nuvarande nivå (ca 12 %) trots en breddad avelsbas.

Kartlägga förekomsten av ED.

Diagnos	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
HD grad A	28 (37,3 %)	17 (40,5 %)	23 (62,2 %)	21 (67,7 %)	17 (41,5 %)	16 (64,0 %)	13 (43,3 %)
HD grad B	35 (46,7 %)	23 (54,8 %)	8 (21,6 %)	6 (19,4 %)	14 (34,1 %)	8 (32,0 %)	8 (26,7 %)
HD grad C	7 (9,3 %)	2 (4,8 %)	5 (13,5 %)	3 (9,7 %)	7 (17,1 %)	1 (4,0 %)	6 (20,0 %)
HD grad D	5 (6,7 %)		1 (2,7 %)	1 (3,2 %)	3 (7,3 %)		3 (10,0 %)
HD grad E							
Totalt antal undersökta	75	42	37	31	41	25	30
Snittålder för undersökning (månader)	25	22	22	25	20	22	17
Antal födda	184	130	116	116	114	95	120

Diagnos	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
ED ua (0)	21 (91,3 %)	8 (100,0 %)	9 (90,0 %)	10 (100,0 %)	14 (93,3 %)	6 (100,0 %)	9 (75,0 %)
ED grad 1	2 (8,7 %)		1 (10,0 %)		1 (6,7 %)		2 (16,7 %)
ED grad 2							
ED grad 3							1 (8,3 %)
Totalt antal undersökta	23	8	10	10	15	6	12
Snittålder för undersökning (månader)	25	23	21	20	20	22	17
Antal födda	184	130	116	116	114	95	120

AF:s kommentarer

Årskullen från 2012 visar en oroande hög andel HD. Andelen HD röntgade hundar födda 2008 – 2012 är endast 29 %. Medelåldern för gordonsettrar vid röntgenundersökning för SKK är ca 21 månader. När så få djur i populationen är undersökta ges ingen rättvisande bild av frekvensen HD.

Den låga andelen undersökta djur är alarmerande. Även om kraven på att föräldradjuret ska vara HD-fria är oförändrat så tappar vi viktig information om föräldrarnas syskon och kullarnas status som helhet. Eftersom nedärvningen är polygen och sjukdomen komplex gäller det att vi kan behålla överblicken över sjukdomen och det gör vi bäst genom att undersöka så stor del av

våra hundar som möjligt.

En möjlig förklaring till att siffrorna ser ut som de gör är en ökad export av hundar till andra nordiska länder. Deras hälsodata förs inte automatiskt in i SKK:s register där vi hämtar information. Svenskfödda HD-röntgade gordonsetterar i Norden får sitt resultat publicerat på SGSK:s hemsida

Andelen undersökta hundar avseende ED har legat relativt konstant kring 10 %. Med så få undersökta djur går det naturligtvis inte att kartlägga förekomsten inom rasen. Det kan vara så att man inte uppfattar ED som något större problem inom rasen men för de enskilda hundar som drabbas är oftast ED en allvarligare sjukdom än HD som påverkar funktionen i större grad. Dock kan noteras att 2012 var det en ökad andel hundar med ED, ca 25%.

Vi vill uppmana alla hundägare och uppfödare att hjälpa till i avelsarbetet för friska gordonsetterar genom att låta röntgenundersöka era hundar.

Övriga sjukdomar

Kllossning (Symmetrisk lupoid onychodystrofi = SLO) och Kronisk Lymfocytär Thyreoidit (som

ger nedsatt sköldkörtelfunktion) är de specifika sjukdomar som nämns i RAS. För båda gäller att arvs gången inte är fastställd för gordonsetter och därmed finns inte heller några bekämpningsprogram framtagna. Kring SLO pågår forskning i samarbete med Norge vilket redovisas kontinuerligt i Avance och på SGSK hemsida. Antalet officiellt anmälda fall av SLO är jämfört med tidigare år fortsatt lågt. Under de senaste åren har försök gjorts att samla in blodprov från friska äldre hundar som ett led i forskningen kring sjukdomen. Antalet blodprov är dock fortsatt

för lågt för att forskningen ska kunna komma vidare i nuläget- se SGSK hemsida. Enligt en enkät Norska Gordonsetterklubben skickade ut till sina medlemmar under 2012 så är ca 12 % av rasen drabbad. Vi har under året fått en del information om sjuka hundar. Men det är väldigt få som har valt att skriva under ett medgivande för publicering.

Vad har hänt i kllossningsprojektet under 2013? Av Stina Sofia Dahlgren

Tidigare forskningsresultat pekade på att det fanns ett område på ett av hundens 39 kromosompar där förändringar som förorsakar kllossning kunde ligga. För att undersöka vad som skiljer sjuka

och friska hundar i det aktuella området i arvsmassan har vi DNA sekvenserat området hos några hundar med klolossning och några hundar utan klolossning. Vi hittade många mutationer som är aktuella att studera mer i detalj. I slutet av 2013 offentliggjordes nytt material med vanligt förekommande harmlösa mutationer. Vi hoppas att detta material kan hjälpa oss att hitta de mutationer som orsakar klolossning. Hittills pekar resultaten på att det är många gener och miljöfaktorer som gör att vissa hundar får klolossning.

Under året har vi samlat in fler blodprover från engelsk- och gordonsetter med och utan klolossning. Dessa har analyserats för att se på innehållet av de hormoner som är viktiga i samband med bristande sköldkörtelfunktion (hypotyreos). Vi har också undersökt hela arvsmassan hos alla dessa insamlade hundar och jobbar nu med att leta efter områden i arvsmassan som kan ge en ökad risk för hypotyreos och därmed se om det finns några gemensamma genetiska faktorer mellan klolossning och hypotyreos. Ett av målen i den sista delen av forskningsprojektet är att hitta genetiska markörer som kan användas som ett hjälpmedel för att minska förekomsten av både klolossning och hypotyreos.

När det gäller sköldkörtelsjukdomen Kronisk Lymfocytär Thyreoidit får vi vara uppmärksamma på djur som drabbas bla genom att studera djurförsäkringsstatistik avseende sjukdomar. Det är också viktigt att hundägare informerar AF om diagnosen ställs.

PRA (Progressiv Retinal Atrofi), en ögonsjukdom som leder till blindhet, dykt upp i ökad omfattning i bla Storbritannien men även i Norge har ett antal fall rapporterats. Sedan mars 2011 finns ett DNA-test på denna sjukdom, ett 1000-tal gordonsetter runt om i världen är nu testade

varav ca hälften är bärare och några procent är sjuka. I Sverige ser det lika ut. Ett antal sjuka hundar

har rapporterats till avelsfunktionärerna under 2012. AF vill uppmana att de hundar som ska användas i avel testas för denna sjukdom. De hundar vars ägare har anmält sina hundars test till avelsfunktionärerna har publicerats på SGSK:s hemsida resp Avance.

Cerebellär cortikal abiotrofi (CCA) är en ärftlig sjukdom som angriper lillhjärnan och för den som vill läsa mer finns information på SGSK hemsida. Sedan några månader finns ett test att tillgå på denna sjukdom. Detta mycket tack vara AF:s arbete i Sverige och Norge. Vi hänvisar till SGSK:s hemsida där information finns hur man går tillväga för att testa sin hund. AF vill uppmana att de hundar som ska användas i avel testas för denna sjukdom. De hundar vars ägare har anmält sina hundars test till avelsfunktionärerna har publicerats på SGSK:s hemsida resp Avance.

KLOSJKUDOM (SLO), ANMÄLDA FALL UNDER 2013

Ägaren till nedanstående hund har skriftligen gett tillstånd till att uppgifterna publiceras.
Patjanens Zacke S43264/2005 Tindfotens Oskar * Tussafjellet's Tove

EXTERIÖR

I RAS beskrivs en oro för den exteriöra utvecklingen av gordonsettern där en uppdelning i små rasotypiska jakthundar och enorma ofunktionella ”showhundar” såsom reda skett i flera länder befaras även i Sverige.

Strategi

Uppmana våra uppfödare att i avel endast använda funktionellt korrekta och friska avelsddjur. Att lägga större tonvikt på det rastypiska.

Utbilda och informera våra utställningsdomare så att inte för små hundar eller alltför stora så kallade showhundar premieras. Öka förståelsen för ras skillnader hos våra jaktprovsdomare.

Mål

Att med bibehållna jaktegenskaper få fram rastypiska gordonsettrar med för jakten funktionell och sund exteriör.

CERTIFIKAT/CK PÅ UTSTÄLLNING I JAKTKLASS (Registrerade i SKK 2013)

Reg nr och namn: Antal Cert Antal CK

	CK	CERT	R-CERT
S27845/2008 Fjällbrudens Kamaro	7	3	2
SE35638/2011 Glavaris Ztorm	4	1	2
SE35639/1011 Glavaris Zlatan	3	3	
SE62297/2010 Endalshöjdens Blackie Lawless	3	2	
S19020/2006 Idrefjällens Zamba	2	2	
S22462/2009 Åshöjdens Uzzi	2	2	
SE46880/2010 Hagelsprutans Stöddiga Sture	1	1	
SE43858/2010 Zettertjärns Nikez	1	1	
SE12184/2010 Zettertjärns Lill-Tasha	1		1
SE25461/2010 Sansetters Rusher	2		
SE19701/2010 Mountaineer´s Henke Larsson	1		
SE19856/2005 Zettertjärns U-Hell	1		
DK01314/11 Nakkehages BD Tilde	1	1	

Utställningschampionat under året 2013

SE DK UCH S22462/2009 Åshöjdens UZZI

AF:s kommentarer

De i RAS fastställda målen när det gäller exteriör är naturligtvis inte helt enkla att mäta men ett sätt är att titta på hur bra omdömen våra hundar får i utställningsringen.

MENTALITET

Bakgrund

Tidigare har försök till samordning av MH-tester gjorts via SGSKs distriktskontakter med dåligt resultat. Intresset hos våra hundägare för att genomföra MH-test har varit svalt men kravet på 60 beskrivna hundar för att göra en rasprofil har uppnåtts och det återstår att eventuellt tolka profilen

och utvärdera rasen.

SKK håller på att ta fram en ”Beteende och personlighetsbeskrivning för hund” BPH som värderas vara mer användbar för jakthundraserna och då helst kompletterad med ett jaktligt anlagstest anpassat till respektive ras.

I den enkät som gjorts bland utställningsdomare har inga negativa anmärkningar om mentalitet uttalats vilket också bekräftas av en genomläsning av ett stort antal utställningskritiker.

1 gordonsetter har gjort en mentalbeskrivning under 2013. Ingen gordonsetter har utfört ett BPH.

Mål

Att genom BPH och eventuellt jaktliga anlagstest inventera rasens mentala status.

Att utveckla modeller som kan användas vid val avelsdjur.

Strategi

Att följa arbetet med framtagande av BPH och verka för tillräckligt många gordonsettrar i Sverige

Verka för att ett kompletterande jaktligt anlagstest anpassat till brittiska stående fågelhundar tas fram.

FUNKTION/JAKTEGENSKAPER

Gordonsettern är idag en omtyckt jakthund av många jägare och anses i allmänhet ha mycket bra jaktlust samt vara tidigt jaktmogen. Rasen har utvecklats enormt jaktligt sett över de senaste 20 åren. Den har också blivit mycket populär att äga då den är social och trevlig som individ.

Strategi

I aveln bör jaktprovsmeterade avelsdjur användas som därmed dokumenterat sina jaktliga egenskaper. I detta sammanhang skall dock även den mentala statusen och sundheten på individen vägas in.

Bättre urval av avelsdjur med god mentalitet bland annat med hjälp av MH-beskrivning.

I strategin finns bland annat punkten att utbilda ägare/förare vilket är en viktig del för att vi ska kunna uppnå målet i RAS. Runt om i landet anordnas olika typer av kurser, men träning kan man nästan aldrig få för mycket av så kanske kan detta arbete utökas ytterligare under de närmsta åren.

Mål

Fler jaktprovsmeterade gordonsettrar, minst 20 % av alla starter skall leda till pris. Se AF:s kommentar nedan.

FÖRSTAPRISTAGARE PÅ JAKTPROV 2013 (Registrerade i SKK 2013)

Zetterjärns Duke	S27459/2007	1skl/cert
Hagelsprutans Stöddiga Sture	SE46880/2010	1ökl/hp
Vinterdalens The One and Only	SE36216/2010	1ökl/hp
Zetterjärns Prazzel	SE34112/2011	1ukl/hp
Zetterjärns Qaramella	SE62039/2011	1ukl/hp
Zetterjärns Super Star	SE32703/2012	1ukl/hp
Åshöjdens Glimra	SE20908/2012	1ukl/hp
Zetterjärns Qajsa	SE62041/2011	1ukl, 1ukl, 1ukl
Åshöjdens Zelma	SE20917/2012	1ukl

AF:s kommentarer

År 2013 gav ett mindre antal gordonsettrar med premier på jaktprov än tidigare år.

Antalet pristagare var något färre än åren innan. Enl FA:s statistik 2013 var det 17 % av de startande gordonsettrarna som tog pris på jaktprov. Framförallt har antalet pristagare på fjäll vinter varit medelhög, 25 % premieringar blev det där.

Ingen hund har under året uppnått ett jaktchampionat.

AVELSFUNKTIONÄRER

sammankallande Ewa Posner-Storm

Ledamot Tina Hedman